

AUS NZ MyPlanet MAGAZINE

PUBLISHED BY THE AUSTRALIAN NEW ZEALAND FRIENDSHIP SOCIETY

MyPlanet

NO. 3 SEP 2004

Utgivare
Australian New Zealand Friendship Society
ISSN 1651-4041 ■ AUS/NZ MyPlanet Magazine
Nr 3 ■ September 2004 ■ 21. årg
Upplaga: 25 200 exemplar

Medlemskap
150:- kr
Gäller för ett kalenderår och per hushåll.
Vänligen kontakta oss för mer information.

Ansvarig utgivare:
Hugo Berch

Redaktionsgruppen
Anette Kjær Mathiesen ■ Annica Jansson
Bente Hammer ■ Else K. Knudsen

De i artiklarna framförda synpunkterna är författarnas egna och delas inte nödvändigtvis av Vänkskapsföreningen. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och förkorta artiklar och insända bidrag. Kopiering med tydlig källangivelse är tillåten.

Nästa nummer av MyPlanet Magazine utkommer den 6 december 2004

Tryck
Rounborgs grafiske hus ■ DK-7500 Holstebro

Kontakta oss
MyPlanet Sweden
Roslagsgatan 35 · 37 ■ 113 54 Stockholm
Tel: 08-442 98 80 ■ sto@myplanet.com

MyPlanet Sweden
Kastellgatan 17 / Box 7124
402 33 Göteborg
Tel. 031-774 00 75 ■ got@myplanet.com

Visumkontor
Stockholm: tel. 08-442 98 98
Telefontid: 9 - 12

Det goda livet Down Under

Australien och Nya Zeeland framtonar i turistpropagandan med rätta som stora äventyrsländer där man kan strapatsa i många olika miljöer och möta orörd natur. På senare tid har det dock skett en närmast explosionsartad utveckling på det kulturområde som kan sammanfattas i uttrycket "det goda livet".

Regioner som förr kännetecknades av massproduktion av ull, kött, spannmål och andra bulkvaror har nu ett myller av högklassig produktion för världens gastronomer och vinkännare. Det är de gamla medelhavsköken som stormat fram och blandats med de asiatiska i en mycket speciell aussie och kiwi-variant. Fårfarmer har omvandlats till olivlundar, vingårdar eller fruktodlingar och de flsta små tätorter även i "the Outback" stoltserar nuförtiden med en eller flera små gourmetkrogar. Det koloniala engelska köket med sina torra biffar och sönderkokta legymer har fått slå till reträtt.

Grunden för denna revolution är givetvis den stora invandringen från medelhavsländerna och den stora potentialen att få fram perfekta råvaror från land och hav. Rader av mattabun har också fått stryka på foten och det är numera helt OK att beställa in nationalsymboler som känguru och emu på vilken krog som helst. Detsamma gäller kamelkött. Det som tidigare var hundmat har hamnat i delikatessdisken. Undertecknad kan av egen erfarenhet intyga att halvkökt kängurulever nästan kan smaka som gåslever när den bjuds av en generös urinnevånare direkt ur en kokgrop.

Hugo Berch

Hugo Berch

Ansvarig utgivare, MyPlanet Magazine

Innehåll

Att stå på egna ben på andra sidan jordklotet. Att ställas inför utmaningar på en vandringstur. Eller att prova på det extrema och cykla genom Australiens outback. Vi har alla våra drömmar och gör verklighet av dem på olika sätt. Bilden på framsidan är hämtad från verkligheten och är tagen av Niels Ole Pedersen.

Den sanna historien på film	3
Ljudtekniker för en dag	6
I blodbokens skugga	8
Förlista drömmar	10
MyPlanets Drömröresor 2004	12
Explore, experience, enjoy	14
Med Sverige som förebild	16
Världen väntar	18
Filmfestival väcker hemlängtan	20
Kent St 189	22
MyPlanet Shop	23
Nya Australienguiden på svenska	24
Vandring i moln och månlandskap	25
Den vilda färden	28
Vykort från Dunedin	32

Aboriginer och maorier blir allt vanligare i australisk och nyzeeländsk film. Samtidigt har trenden under de senaste 10 åren gått mot att historien berättas ur deras egen synvinkel.

Den sanna historien på film

Text: Jenny Cleveesson, Stockholm

Den australiska filmindustrins intresse för aboriginer är dock relativt fårskt. Längre var de helt frånvarande i filmvärlden, för att sedan figurera som exotiska inslag i handlingens periferi – oftast som "indianer" i australiensiska outback westerns. Sedan filmer om och av aboriginer började produceras har de haft svårt att locka publik och medial uppmärksamhet, något som nu är på väg att ändras. 2002 var ett särskilt gott år för aboriginisk film, då flera filmer, som "Rabbit-proof Fence", "Beneath Clouds", "The Tracker" och "Black and White", hade premiär.

Filmskaparen Sally Riley, som ansvarar för den aboriginiska avdelningen vid Australian Film Commission, menar att uppgången för aboriginisk film hänger ihop med ett växande intresse och stöd för aboriginerna och deras situation. Allt fler vill veta mer om aboriginerna och ta del av deras historier.

Internationella framgångar

Filmer om och av aboriginer tar ofta upp förhållandet mellan det svarta och det vita Australien. Det finns mycket att berätta om hur aboriginer behandlats i historien.

Den förmodligen främsta filmen om aboriginer, Philip Noyces "Rabbit-proof Fence", tar upp ett mörkt inslag i australiensisk historia: den stulna generationen. Mellan 1910 och 1972 fördes en tredjedel av alla barn av blandad etnicitet – med en aboriginisk och

en vit förälder – bort från sina familjer och placerades i hem, där de skulle assimileras in i den vita kulturen. Dessa barn kallas den stulna generationen. Filmen utspelar sig 1931 och är baserad på den sanna historien om tre av dessa barn, kusinerna Molly, Gracie och Daisy. Flickorna lyckas dock rymma och vandrar hela den 200 mil långa vägen hem. En otrolig historia som, tillsammans med vackert foto och enorma skådespelarinsatser av de tre flickorna, gör "Rabbit-proof Fence" till en stark film som inte lämnar någon oberörd.

Filmen var den första med aboriginisk tema som lyckades locka en större publik och med sina 26 veckor på biograferna var den

den mest framgångsrika australiensiska filmen 2002. Därutöver har den belönats med otaliga priser vid olika internationella filmfestivaler. Filmens regissör, Philip Noyce, är själv inte av aboriginisk härkomst, men har lyckats väl med att skildra en historia ur aboriginernas perspektiv.

Skildrar sociala problem

På senare tid har även aboriginiska filmskapare nått framgång. En av dem är 32-åriga Ivan Sen, som har kallats den aboriginiska filmens stora hopp. Hans långfilmsdebut, den stillsamt vackra "Beneath Clouds", har också vunnit internationell framgång. Filmen

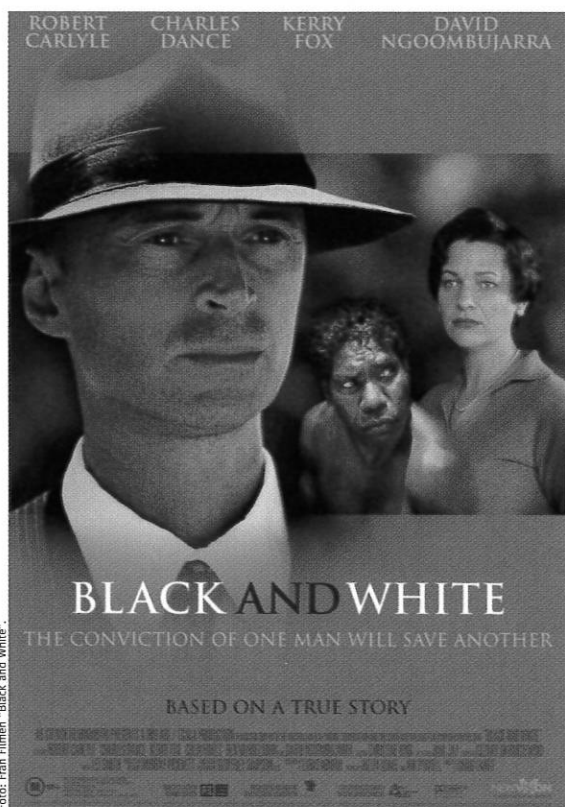

Foto: Från filmen "Black and White".

handlar om två aboriginiska ungdomar, Lena och Vaughn, som tillsammans liftar till Sydney. Hon har lämnat den hopplösa tillvaron i småstaden för att leta upp sin irländske pappa, han har rymt från en ungdomsanstalt för att träffa sin döende mamma.

"Beneath Clouds" ger en inblick i de sociala problem som är verklighet för många unga aboriginer idag. Längs vägen, omgiven av oändligt vackra landskap, skildras fattigdom, kriminalitet, droger, våld, rasism och, kanske främst, en enorm hopplöshet. Trots att filmen påvisar tydliga problem i det australiensiska samhället vill Ivan Sen inte kalla den en politisk film. Han ser den snarare som en film om identitet och tillhörighet. "Beneath Clouds" har klara självbiografiska element. Filmens Lena, och hennes sökande efter en kulturell identitet, är baserad på Sens egna erfarenheter med en aboriginisk mamma och en vit pappa.

Avsiktligt eller inte, många filmer som berättar om aboriginiska erfarenheter behandlar sociala problem och blir därmed ofta av en samhällskritisk natur. Två exempel på det

är Rolf de Heers "The Tracker" och Craig Lahiffs "Black and White", som båda tar upp relationerna mellan aboriginer och det vita Australien. "Black and White" skildrar hur det australiensiska rättssystemet bemötte aboriginer under 1950-talet och bygger på den sanna historien om en aboriginisk man som anklagas och döms för mordet på en vit flicka efter att polisen manipulerat hans vittnesmål. Också i "The Tracker", som utspelar sig 1922, står en aboriginisk man anklagad för mord på en vit kvinna och en aboriginisk spårare har anlitats för att finna honom. Filmerna vittnar om de rasistiska övertygelser som dominerade i det tidiga 1900-talets Australien.

Aborginskt perspektiv

Även om film inte kan åstadkomma någon direkt förändring i samhället, så kan den ändå rikta uppmärksamhet mot vissa frågor och skapa debatt. Philip Noyce såg "Rabbit-proof Fence" som ett sätt att uppmärksamma den stulna generationen och starta en debatt kring förhållandet mellan aboriginer och det vita

Australien. Han ville få australiensarna att förstå känslorna kring den stulna generationen.

Alla kan förstå vad som hände, men Noyce ville också förmedla de känslor, den smärta, som detta trauma orsakat aboriginerna. Filmen väckte starka reaktioner hemma i Australien, där den stulna generationen var en okänd del av historien för många.

Film kan därmed också fungera som ett verktyg för att sprida kunskap om aboriginernas historia och kultur, något som självfallet förutsätter att den ger en sann och verklig bild av deras erfarenheter. Film har en enorm genomslagskraft och makten att definiera det den skildrar. En vinklad eller felaktig bild kan reproducera negativa fördomar, därför är det viktigt att aboriginer själva får kontroll över hur de representeras på film och i media. Deras historia är redan till stor del nedtecknad av vita. I "Beneath Clouds" säger Vaughn till Lena att hon inte ska tro det hon läser, för allt är skrivet av "whitefellas". En växande aboriginisk filmindustri ger dem nya möjligheter att berätta sin historia ur sitt eget perspektiv.

Molly, Gracie, och Daisy på den långa och mödosamma vägen hem i filmen "Rabbit Proof Fence".

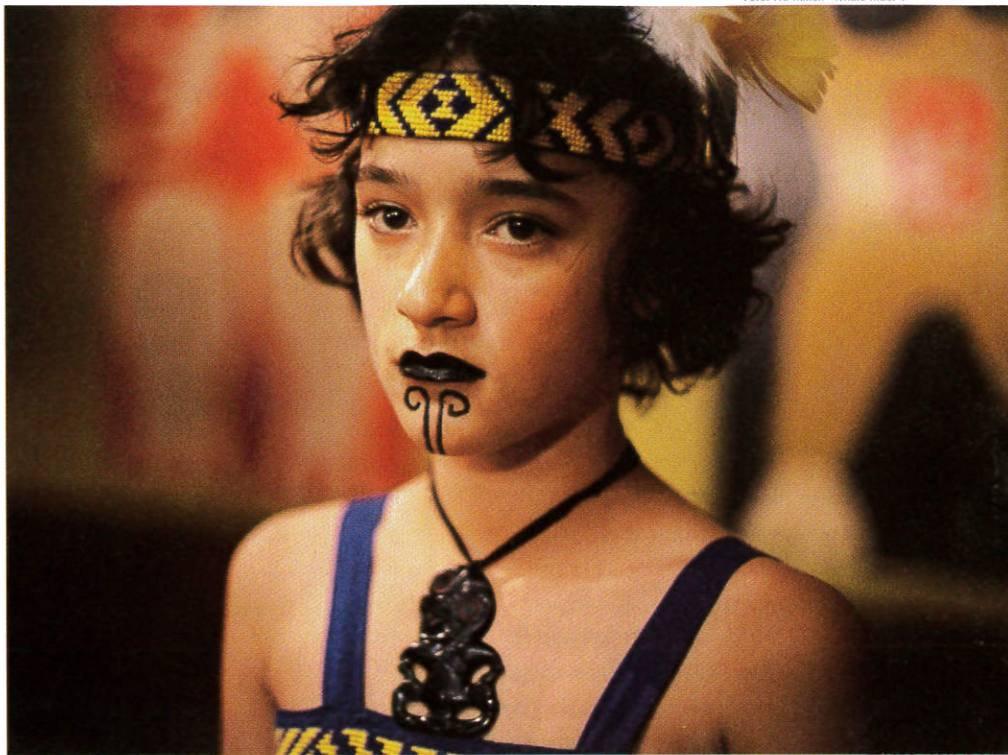
Svårt för maorifilm

Detsamma gäller för Nya Zeelands maorier. Efter framgångarna kring Peter Jacksons enorma "Sagan om Ringen"-projekt har Nya Zeeland vuxit som filmnation. Trots detta har maorierna haft svårt att ta plats på vita duken. I början av 1990-talet var maorifilmen stor. Störst var Lee Tamahoris prisbelönade "Krigarens själ" från 1994. Därefter vände det. Uppföljaren, Ian Munes "Krigarens hjärta" från 1999, gick nästan obemärkt förbi och inte förrän 2003 fick maorifilmen en ny framgång, då Niki Caros "Whale Rider" gick upp på biograferna.

Varför dröjde det då tio år innan en maorifilm åter kunde locka publik till biograferna? En del menar att detta indikerar ett större problem i Nya Zeelands relation med sitt ursprungsfolk. Andra att det handlar om pengar. Jo Smith, som undervisar i film vid University of Auckland, tror på en kombination av de två.

– Det är New Zealand Film Commission som väljer vilka projekt de vill finansiera,

Foto: Fra filmen "Whale Rider".

Keisha Castle-Hughes som Pai i "Whale Rider" gör ett mycket starkt intryck, vilket också ledde till en Oscarsnominering.

Foto: Från filmen "Rabbit-proof Fence".

säger hon. De senaste tio åren har de uppenbarligen inte varit särskilt intresserade av att representera maoriernas värld på film. Medan Australian Film Commission etablerat en särskild gren som erbjuder stöd och resurser till aboriginisk film, har maorier stora problem att finansiera sina filmprojekt. Nu hoppas man att framgångarna med "Whale Rider" ska öka förutsättningarna.

Traditionell kultur vanligt tema

"Whale Rider" utspelar sig i en liten stad på den nyzeeländska östkusten och handlar om tolvåriga Pai, det enda barnbarnet till Koro, som är Iwi-folkets ledare. Koro väntar på en arvtagare som kan ge hans folk sin forna kraft och styrka åter. Den enda ättlingen, Pai, är flicka och enligt patriarkaliska traditioner kan Koro inte acceptera henne som sitt folks ledare. Men Pai, som har en intuitiv känsla för sitt öde, kämpar för att accepteras av sin farfar.

Filmen skildrar ett folk som försöker finna sin roll i dagens Nya Zeeland. Det moderna samhällets nedbrytande effekt på den traditionella maorikulturen är ett återkommande tema inom maoriernas film, centralt också i "Krigarens själ", som skildrar det hårda livet bland maorier i Aucklands fattigare förorter, bland våld, alkohol, kriminalitet och gäng.

Här, som i "Whale Rider", håller trycket från det moderna samhället maorierna avskurna från sitt traditionella levnadssätt och styrka.

"Whale Rider" är en unik historia, men den behandlar universella teman som har berört människor över hela världen och den har blivit en stor internationell succé. Precis som "Rabbit-proof Fence" har den vunnit flera utländska priser och filmens Keisha Castle-Hughes är med sina fjorton år den yngsta någonsin att nomineras till en Oscar för bästa kvinnliga huvudroll.

Om "Whale Rider" kan ha någon positiv effekt på maoriernas filmskapande återstår att se. Klart är att den ökat intresset för maoriernas värld och berättande. Och Jo Smith är hoppfull inför maorifilmens framtid.

– Vi har fortfarande många fantastiska historier att berätta.

Vi presenterar

Jenny Cleveson bor i Stockholm och arbetar som frilansjournalist med inriktning mot samhällsfrågor och kultur. Hon har en journalistutbildning från University of Queensland i Australien, där hon även studerat ursprungsfolksfrågor.

När man besöker ett museum är man oftast bara en passiv åskådare, men på The National Film and Sound Archive i Canberra får man en mer aktiv roll...

Ljudtekniker för

Text: Jørgen Dieckmann Rasmussen

Foto: www.screenound.gov.au

Ett av mina stora nöjen när jag är utomlands är att besöka bokhandlare som specialiserat sig på reselitteratur. Vägen mot en ovanlig upplevelse i Canberra började faktiskt i USA, i Washington D.C., där jag omöjligt kunde motstå att gå in i en Rand McNally-butik där hyllorna dignade av böcker. Men boken "Australia Motoring Guide" av Gareth Powell fångade genast min uppmärksamhet. På framsidan deklarerade den omfatta mer än 900 större och mindre städer samt mer än 200 stadskartor och förteckningar över mer än 350 nationalparker. Det var absolut den bok jag behövde inför min resa, och därför hamnade den i inköpsorgen.

Överraskande attraktion

Investeringen skulle snabbt visa sig vara värd vartenda öre, för här fanns attraktioner som man annars inte hittar. Boken tog oss också till The National Film and Sound Archive i McCoy Circuit i Canberra, som Screen Sound Australia hette på den tiden (www.screenound.gov.au). Av texten framgick att Australiens huvudstad naturligtvis kan erbjuda en massa museer och gallerier, men inte ett enda av dem nämndes vid namn. I stället poängterades att man inte skulle gå miste om den upplevelse det innebär att besöka The National Film and Sound Archive. Det väckte genast mitt intresse, eftersom arkiv sällan brukar vara särskilt sexiga, och aldrig tidigare har jag sett ett arkiv omnämnas som en turistattraktion. Med en bakgrund i branschen var detta en av de saker som bara måste upplevas under Australienresan.

Sagt och gjort. The National Film and Sound Archive stod högst upp på att göra-

En ljudtekniker å 2000-talet.

listan i Canberra. Vi kom dit strax efter att det hade öppnat och gick in i den väldiga byggnaden, lite osäkra på vad upplevelsen egentligen skulle bestå av. Men en mycket vänlig dam i receptionen frågade om vi inte ville se den gratis bioföreställning som snart skulle börja. Det ville vi ju gärna eftersom det nu var ett film- och ljudarkiv som vi besökte. Men vi fick inte gå in i salongen – alla biobesökare fick i stället vänta ute i foajén.

Totalteater

Plötsligt blev det oroligt borta vid ingången. En ung kille i vit arbetsrock och med keps, en trappstege över axeln och en verktygslåda i handen började fumla runt borta vid dörren in till biosalongen. Han liknade en hantverkare, men det visade sig att han skulle bjuda på 45 minuters informativ underhållning och blev ansvarig för något som nästan utvecklade sig till totalteater. Vi fick lära oss en massa om utvecklingen inom australisk film från de första

en dag

Bakom muséets fasad väntar överraskningar.

stumfilmerna via introduktionen av ljud till modern australisk film. Tonvikten låg framför allt på att berätta om den tidiga australiska filmen, och det visades längre avsnitt ur en stumfilm om Ned Kelly, den kände australiske landsvägsrövaren. Det var här totalteatern kom in i bilden när publiken engagerades i processen med att skapa ljud till stumfilmen. Min uppgift var bland annat att slå två träbitar mot varandra när någon sköt i filmen. Jag var inte ensam om uppgiften, för i filmen sköt flera personer i stort sett hela tiden. En stor del av publiken var utrustad med träbitar och hade fullt upp. De andra skrattade åt oss och vår dåliga reaktionsförmåga, men deras tid skulle komma!

Strumpor som ljuddämpare

Så småningom nådde vi fram till ljudfilmen, och här introducerades vi också på ett sätt inför alla de tekniska och praktiska svårigheter som fanns kring processen att skapa riktigt ljud. Till exempel att hitta lämpliga mikrofoner som inte bara säkrade ljudkvaliteten, utan också kunde transporteras eller döljas under inspelningen. Och i slutändan handlade det om ljudåtergivningen i biosalongen när man nu inte hade någon volymknapp att vrida på. Mitt resällskap kallades upp som offer, och fick plötsligt ta av sig skor och strumpor – strumporna skulle nämligen användas som ljuddämpare i högtalaren i biosalongen. Och de muntra inslagen fortsatte sedan i samma stil.

Efter den här unika och väldigt underhållande introduktionen i australisk filmhistoria blev vi insläppta i arkivets utställningslokal där det visades en utställning om de första australiska filmerna som spelades in av privatpersoner. Också ett spännande ämne, men kanske inte

lika fängslande som det vi just hade varit med om. Efter en halvtimme lockade den välsorterade arkivbutikens innan vi skulle vidare på vår upptäcktsfärd i Canberra.

Australia Motoring Guide hade rätt. Besöket i The National Film and Sound Archive var en fantastisk upplevelse, något som vi efteråt pratade mycket om och fortfarande dyker upp när vi tänker tillbaka på vår första resa Down Under. ■

Vi presenterar

Jørgen Dieckmann Rasmussen är ordförande i Canadian American Friendship Society i Danmark. Hans yrkesliv tillbringas bland annat på stadsarkivet i Esbjerg och han har ett stort intresse för kulturhistoria.

Medlemserbjudande – dubbelt så mycket för pengarna

Nya Zeeland går utmärkt att upptäcka på egen hand, och det finns andra möjligheter än att resa runt i bil. Med ett Travelpass kan du ta dig runt i hela landet med buss på en väldigt flexibelt sett. Det enda du behöver hålla koll på är bussarnas avgångstider. Det finns tre olika typer av Travelpass med reseperioder från 5 till 22 dagar.

2-in-One-Travelpass inkluderar buss och färja mellan Nordön och Sydön.

Prisexempel: 8 dagar från 2 400 kr

3-in-One-Travelpass inkluderar buss, tåg och färja.

Prisexempel: 15 dagar från 4 205 kr

4-in-One-Travelpass inkluderar buss, tåg, färja och en inrikesflygning.

Prisexempel: 22 dagar från 5 640 kr

Bestäm dig snabbt!

Beställ under perioden 1-31 oktober så kan du använda busskortet dubbelt så länge som det egentligen gäller. Till exempel får du 16 dagar i stället för 8. Du kan lugnt beställa busskortet redan nu även om du inte har planerat din resa i detalj eftersom kortet är giltigt i ett år. Det är först från och med den dag du börjar använda det som antalet dagar börjar räknas.

Beställ på tel. 08-442 98 80 / 031-774 00 75.

I filmen "Sagan om Ringen" stod alver på Fernsides bro. Idag står trädgårdsmästaren Mike Hurrell där när japanska turister kommer för att ta kort.

I blodbokens skugga

Text och foto: Eva Fridh & Anna Welldén.

Solljuset silar ner mellan trädens blad och reflekteras i den spegelblanka sjön. En vit, välvd bro leder till en glänta under en blodbok.

– Välkommen till Lothlórien, säger Mike Hurrell.

Vant stiger han ut mitt på bron, vänder sig om och ler fotovänligt.

– En gång fick jag stå här i flera timmar,

säger han. Det kom 75 artonåriga japanskor, klädda som hober hit och alla ville ha med mig på sina kort.

När Mike inte guidar turister arbetar han som trädgårdsmästare på Fernside, ett lyxigt pensionat utanför Featherston, en timmes resa från Wellington. Huset är byggt 1924, vilket är gammalt på Nya Zeeland.

I filmen "Sagan om Ringen" stod alverna på bron under körsbärsträdets grenar och tog

farväl av Ringens brödraskap, som paddlade iväg i sina båtar.

– På den här lilla ön stod en av kameramännen säger Mike och går över en smal träspång för att visa var. På vägen tillbaka halkar han och trampar i vattnet med ena foten.

– Det har aldrig hänt förut, säger Mike och skrattar generat.

Sedan december 2002 har åtskilliga besökare kommit till inspelningsplatsen via reseföretagens organiserade turer. Innan dess var det bara de som hyrde någon av de fyra sviterna på Fernside som fick tillträde till sjön. Men personer, som ville se Lothlórien, började knacka på pensionatets dörr. Mike övertalade sin chef att låta turistföretagen ta hit besökare.

– Han trodde det skulle störa gästerna, men folk är inte intresserade av huset eller trädgårdarna. De går till sjön, tar massor av foton och åker härifrån, säger Mike.

Den som inte vill betala 25 NZD för en organiserad tur åker till Fernside och frågar efter Mike eller skickar e-post.

– Alla är välkomna, vi visar gärna vår vackra sjö, säger Mike.

Mest är det japaner som kommer, men allt fler tyskar och engelsmän vill se Lothlórien. Däremot är nyzeeländarna få. Mike tror att det beror på att det inte är lika exotiskt för dem eftersom filmerna är inspelade i deras hemland.

En av gårdens alla hönor kacklar när Mike går längs sjöns strand och stannar bredvid en stor blodbok. Här spelade filmteamet in en scen till "Sagan om konungens återkomst". Scenen utspelar sig på Ljusa slätterna och Mike stod på bron och såg när Sméagol, som senare blir Gollum, ströps sin vän Déagol för att få äga Härskarringen.

Men nu när alla tre filmer har haft premiär förväntar Mike att fler turister vill se inspelningsplatsen, för det är först nu som filmturismen kommit igång. Hur länge turisterna kommer vet han inte, men han hoppas på ett par år. ■

Litteratur om och från New Zealand

En av våra medlemmar Loretta Berglund har gått ur tiden. Ni som varit med i föreningen en längre tid har säkert läst hennes bokrecensioner i 'News' för ett antal år sedan. Loretta's stora intresse var böcker och hon importerade all slags litteratur (faktaböcker, barnböcker och skönlitteratur) från Nya Zeeland till Sverige.

Vi har nu fått hela Loretta's boksamling av hennes man Stig för att kunna förmedla dessa till föreningens medlemmar.

Böckerna finns till försäljning på MyPlanets kontor, Roslagsgatan 35-37, Stockholm.
Intäkterna kommer att gå till cancerforskningen.

Har du
extra baggage?

Travel Cargo

Internationell flygfrakt över hela världen

Vi erbjuder
Vänskapsföreningens medlemmar
upp till 15% rabatt!

08-59785480

www.travelcargo.net

Styrelse

Ordförande

Peter Hagström | Hultgatan 4
343 36 Älmhult | Tel. 0476-14926

Vice ordförande & kassör

Leif Johansson | Vildrosvägen 22
574 50 Ekenässjön | Tel/fax: 0383-307 55

Ansvarig utgivare

Hugo Berch | Össjö Gård
266 91 Munka-Ljungby | Tel. 0431-433 032

Ledamot

Nicole Williams | Sulitelmavägen 37
167 35 Bromma | Tel. 070-471 5192

Lars Rubensson | Tegnergatan 17
856 43 Sundsvall | Tel. 060-151 507

Suppleant

Lars Wallin | Asplundsgatan 31
451 61 Uddevalla | Tel. 0522-331 38

Medlemskap

150:- kr
Gäller för ett kalenderår och per hushåll.
Vänligen kontakta oss för mer information.

Beskyddare

Australiens Ambassadör i Sverige,
Richard Rowe

Vänskapsföreningen är medlem av

 World Association of
MyPlanet Friendship Societies

Terra Australis

Authentic Australian Products

15% Rabatt för GENERAL CHAIR vänskapsföreningen
medlemmar

Aboriginal paintings, didjeridus,
boomerangs, bullroarers + more!

Authenticity Certificate supplied

Free Delivery in Stockholm!!!

For more information contact

www.terra-australis.net

Sedan Great Ocean Road sydväst om Melbourne invigdes 1932 har den förbundet de små orterna mellan Anglesea och Warrnambool och trollbundet tusentals turister med sina vackra vyer. Men innehållet i den lilla träkista som guiden från Natural Treasures har med sig berättar en helt annan historia.

Förlista drömmar

Text och foto: Bente Hammer

Klippformationerna "De tolv apostlarna" står orubbliga i havet. Växlande sol och skugga gör klipporna nästan levande. Bara krusningar syns på havet, och på en dag som den här kan det vara svårt att föreställa sig att havet också kan vara hårt och rytande. Men det kan det, och det understryks av det faktum att kusten också brukar kallas The Shipwreck Coast.

Historien om Tom och Eva

Vi står på den fridfulla lilla sandstranden mel-

lan de höga klipporna vid Loch Ard Bay. Den här lilla stranden blev räddningen för Tom Pearce och Eva Carmichael en mörk, stormig natt i juni 1878. Guiden öppnar den lilla träkista som han har burit under armen sedan vi lämnade parkeringsplatsen och visar oss bilder av huvudpersonerna i det tragiska drama som utspelade sig här för så länge sedan.

"Loch Ard" var bara tre dagar ifrån att slutföra sin tre månaders långa resa från England till Melbourne när skeppet på natten i hårt

väder slog emot klipporna vid Muttonbird Island och sjönk på mindre än en kvart. Ön ligger nära öppningen till en lång och smal klippravin och det är vid änden av den som vi står. 52 människor omkom vid förlisningen. 36 besättningsmedlemmar och 17 passagerare. Två överlevde. De var bägge 18 år. Tom Pearce var av besättningsmedlemmarna. Eva Carmichael var tillsammans med sin familj på väg till en ny tillvaro i Australien.

Dagboken berättar

Medan guiden läser högt ur Evas dagbok blundar jag och försöker föreställa mig hur det måste ha varit för Eva att ligga i det

Great Ocean Road

Innan den 250 km långa Great Ocean Road öppnades 1932 var det besvärligt, tidskrävande och under vissa väderförhållanden omöjligt att ta sig till de små orterna på Victorias sydvästkust. Man hade under många år haft massor av planer på vägar, men det var först efter första världskriget som en av dem kom att genomföras. Man såg byggandet av kustvägen som en möjlighet att skapa arbete åt de hemvändande soldaterna och samtidigt minnas dem som stupat. Och att vägen skulle kunna bli en turistattraktion var heller inte oväsentligt i samband med finansieringen. Förhoppningen om en turistattraktion visade sig bli uppfylld, bland annat tack vare sträckningen mellan Lorne

Stranden, som är döpt efter det förlista skeppet.

Rekvisita hämtat från skeppsvraket.

upprörda havet medan hon klamrade sig fast vid en kycklingbur. Tom lyckas efter ihärdiga ansträngningar rädda henne i land, och de två kollapsar i bokstavlig mening i den lilla klippåla vi kan se där stranden slutar. Tom är den som repar sig först. Han bestiger de branta klipporna och hämtar hjälp på en bondgård i närheten. Och det är under den tid som Eva vistas här som hon i detalj skriver om den ödesdigra upplevelsen i sin dagbok. Vi får också Toms version av historien, och den är betydligt mer kortfattad.

Förlisningen av "Loch Ard" var en av de mest tragiska på The Shipwreck Coast, och har gett namn åt ravinen. Paradoxalt nog hade

passagerare och besättning ett par kvällar före förlisningen firat att de välbehållna hade nått sitt mål.

På den lilla kyrkogården i närheten restes ett handgripligt minnesmärke över familjen Carmichael. Eftersom Eva hade förlorat hela sin familj reste hon (med båt!) tillbaka till Irland. Eva skulle bara veta att hon här 126 år senare via sin dagbok har gett en liten grupp turister en upplevelse som berör dem ordentligt. ■

Vill du plugga Down Under

men missade höstens stora
mässa om utlandsstudier?

Hade du inte möjlighet att besöka vår mässa i Stockholm i början av september, behöver du inte misströsta. Vi hjälper gärna till och svarar på frågor även över telefon eller e-mail. Vi representerar en mängd universitet och college i Australien och Nya Zeeland som erbjuder både längre universitetsutbildningar och kortare mer praktiskt inriktade diplomutbildningar på mellan 1-2 år. Dessutom finns det möjlighet att endast studera en eller två terminer på ett universitet och fritt välja kurser inom dina intresseområden. Samtliga skolor erbjuder utbildningar som berättigar till studiemedel från CSN.

Vill du veta mer är du välkommen att höra av dig!

MyPlanet Education

Tel. 08-442 98 92

E-post: education@myplanet.com

och Apollo Bay och Port Campbell National Park med de säregna klippformationerna.

2-dagar tur med Natural Treasures

Området längs Great Ocean Road är rikt på historia, aboriginkultur och naturupplevelser. Det hela görs närvarande och levande när guiden öppnar träskrinet med till exempel kartor, bilder, tidningsurklipp och andra föremål med anknytning till den plats där man gör uppehåll på rutten längs Great Ocean Road. Turen genomförs i en väldigt avspänd atmosfär, passar en mindre grupp och gör att man får sin nyfikenhet stillad. Övernattning sker i stuga (4-stjärnig) mitt i regnskogen, och i priset ingår allt utom lunch.

Från 1 880 kr.

"De tolv apostlarna".

MyPlanets rundresor med våra mycket kunniga svenska färdledare.

MyPlanets Drömmresor 2004

Resor med färdledare 2004

Australiens Höjdpunkter, 21/10 - 9/11

En rundresa med några av Australiens många höjdpunkter. Sydney, Vindistriktet Hunter Valley med vinprovning och kulinariska matupplevelser. Storslagna vyer i Blue Mountains samt Alice Springs, Ayers Rock och Kings Canyon området som kallas The Outback. Några nätter med camping i lyxtält och som avslutning soliga och lata dagar vid Stora Barriärrevet. Färdledare: Rose-Marie Öberg. Pris: **fr. 35 300 kr.**

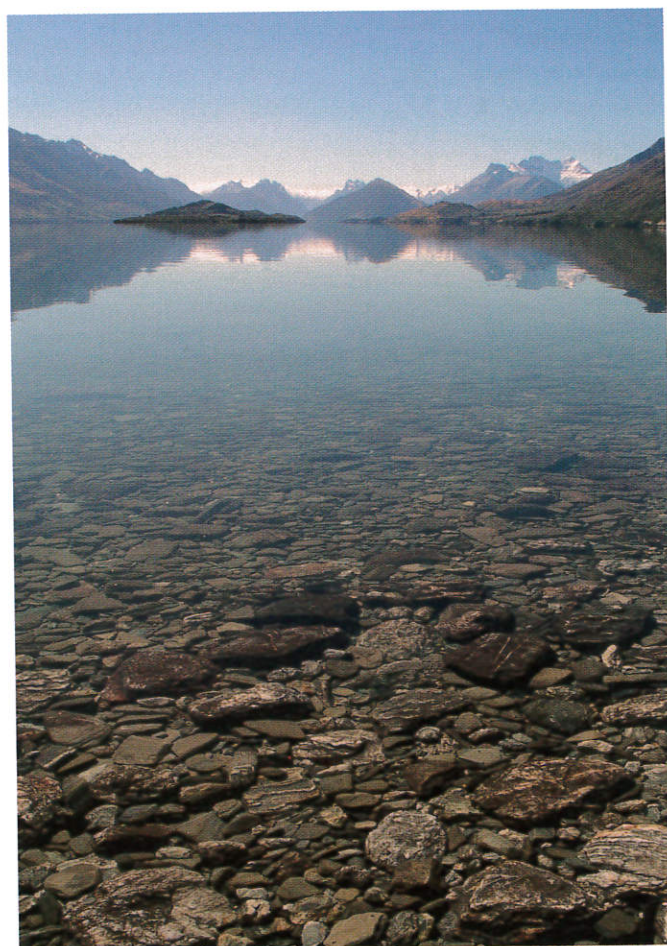

Foto: Annica Jansson.

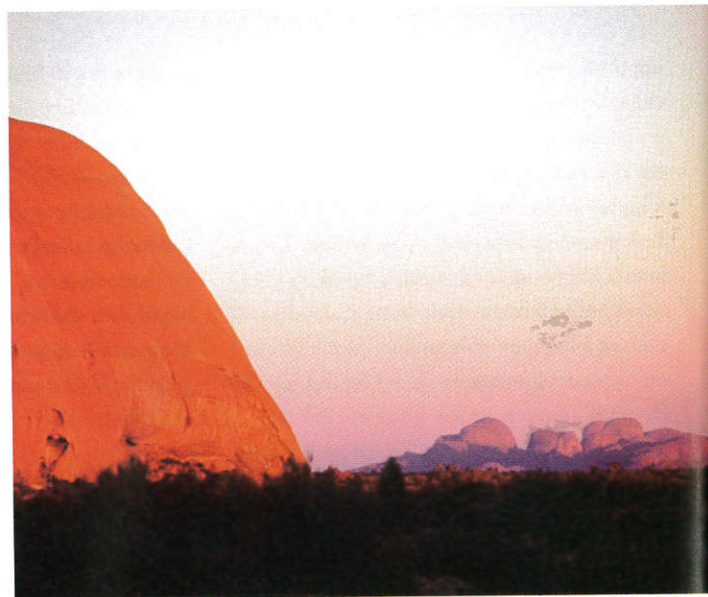

Foto: Annica Jansson.

Kiwi Adventure, 4 - 25/11

Bangkok, Auckland, sjudande Rotorua med sin rika maorikultur, östkusten med valsafari, huvudstaden Wellington, överfart med färja från nordön till sydön där vi övernattar i skärgården. Vingårdar, valsafari, höga berg med snöklädda toppar och stora glaciärer. Vackra stränder och böljande fält med betande får, kor och hästar. Övernattning hos lokala farmare. Äventyr i Queenstown och mycket, mycket mer. Färdledare: Pia Lindau. Pris: **fr. 39 500 kr.**

Kryssning i Karibien, 26/11 - 4/12

Lämna höstrusket för sol och värme i Florida och Karibien. Vi flyger till Orlando för tre nätter på hotell innan det är dags att segla ut på en 5-dagars kryss till Grand Cayman och Roatán i Honduras. Njut av stillheten på däck, spännande kulturer i land och olika dags- och kvällsaktiviteter ombord. Mat av hög klass serveras i 8 olika restauranger, dygnet runt. Det går bra att förlänga vistelsen med stopp i Florida. Hyr bil och kör runt på egen hand eller välj att stanna på en ort och njuta av sol och bad. Pris: **fr. 15 800 kr.**

Rundtur i västra Kanada, sept 2005

Rundresa med buss som tar oss med till den vackra kanadensiska västkusten med Vancouver, Vancouver Island, Klippiga Bergen med sin mäktiga natur, besök på vingård och fruktfarm och bad i varma källor. Golfbanor i vacker miljö lockar ut till greenerna.

Genom stora och mäktiga nationalparker med höga snöklädda berg, vilda forsar och vattenfall, glaciärer och turkosa sjöar till Okanagan-dalen med dess vin och fruktgårdar och den vackra kusten med indiankulturen påtaglig i form av bl.a. gamla totempålar. Resan bjuder på många vackra vyer och stora upplevelser.

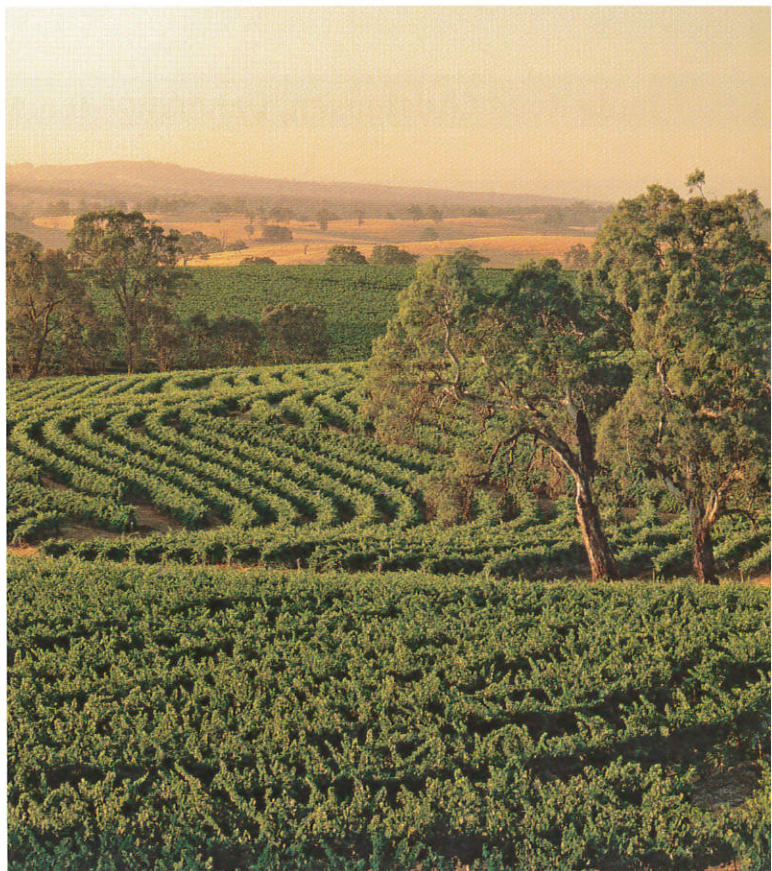
Countrymusik i Texas, mars 2005

För alla countrymusik-älskare har vi nöjet att presentera vår resa som går till USA. Resan innehåller besök i storstäder, spansktalande Texas, "livet på landet" där vi får historik och inblick i dagens lantbruk. Resan leds av Kicki Larsson som under många år har levt och arbetat i USA. Kicki är en mycket erfaren färdledare tillika stor fantast av country & western musik.

Auckland Flower Show, November 2005

En rundresa på Nya Zeeland som går i trädgårdens tecken. Vi njuter av blomsterprakten i ett

försommarvackert Nya Zeeland. Förutom tid på den stora trädgårdsmässan i Auckland skall vi besöka olika trädgårdar på nord och sydön, bada i varma källor i Rotorua, njuta av stillheten i Kenepuru och prova på viner i Marlborough distriktet.

Vinresa Down Under, November 2005

Resa med en av Sveriges bästa kännare av Australiska viner, Jerker Andersson. Jerker guidar runt bland vingårdar och distrikt i flera delstater. Vi börjar resan söder om Perth i Margaret River, åker vidare till Melbourne och som avslutning metropolen Sydney.

Kontakta gärna Bea Bengtsson på MyPlanets gruppavdelning om du har frågor kring några av våra resor eller om du har egna uppslag dit du vill resa. Är ni 10 personer eller fler skräddarsyr vi efter dina önskemål. Telefon: 08 442 9884. E-mail: bbe@myplanet.com

Cirkusartist i Brisbane, glassförsäljare i Sydney, medhjälpare på bondgård i Northam, bartender i Hobart, kiwiplockare i Te Puke eller butiksassistent i Christchurch. Att vara på Working Holiday i Australien eller Nya Zeeland bjuder på massor av upplevelser och arbetslivserfarenheter. Här får vi tre olika intryck från tre olika personer som visar hur varierande dessa upplevelser kan bli – även om alla fick minnen för livet.

Explore,

Tania Roed Christensen, Danmark – Tomatplockare i Queensland

Tomatplockare i Queensland

Jag är 28 år och arbetade totalt 5½ månad i Australien. Jag började på en Jackaroo- och Jil-laroo-skola (australisk cowboyskola) ca 50 km öster om Tamworth i New South Wales. Det var för att lära mig de olika facktermer som används inom yrket. På skolan lovade de dessutom hjälpa en med att hitta ett jobb efteråt. Man får en egen häst i en vecka och får bland annat prova på att rida och sko hästar, mjölka kor, kasta lasso och slå med piska, klippa får, fånga och brännmärka kalvar, arbeta med hundar och simma med hästar.

Efter skolan fick jag jobb i Narrabri 529 km

nordväst om Sydney. Här var jag i två månader och bodde i en liten familj med mamma, pappa och en dotter på två år. Jag fungerade lite som en aupair. Jag skötte hästar, lagade mat, tvättade kläder m.m. och fick en bra inblick i hur en australisk familj lever ute "på landet". Det var väldigt intressant även om jag inte direkt fick någon lön, utan snarare en sorts fickpengar, kost och logi. Medan värdfamiljen åkte på sin årliga semester skötte jag gården ensam i en vecka.

I Bundaberg planterade jag squash. Lyckligtvis handlade det bara om två dagar, och jag gör aldrig om det. Vi var fyra tjejer som planterade 38 rader med 800 plantor i varje på 1½ dag.

Under en hel vecka efteråt kunde vi varken gå, stå eller sitta. Vi fick 12 \$ i timmen, och det var hårt förtjänta pengar. Sedan fick vi arbeta med tomater, och det var mycket bättre. Vi började plocka i hink vilket var väldigt tufft för ryggen, men man kan tjäna mycket pengar under kort tid när man plockar på kontrakt. Till sist fick vi jobb som gick ut på att sitta bak på en maskin. Det var toppen, och jag blev kvar där i åtta veckor.

I Tully arbetade jag med bananer. Vi skar av sjuka blad från palmerna med en lång lie och band ihop palmerna igen – så att de inte skulle välta – när bananklasarna var redo att skördas. Vi planterade också pumpor och lade tillbaka utlöparna från pumporna in i raderna igen. Här stannade jag i fem veckor och hade säkert stannat i tre månader om det inte varit för att jag ville uppleva lite mer av Australien innan jag skulle åka hem till Danmark igen. Vi arbetade 40 timmar i veckan och fick 12 \$ i timmen. ■

Paus i bananpalmernas skugga.

Foto: Tania Roed Christensen.

Monica Sundqvist, Sverige

Som nyutbildad bibliotekarie med lite erfarenhet åkte jag till Sydney där jag direkt tog kontakt med ett rekryteringsföretag inom min bransch. Det var trögt att komma i gång, men efter ett par veckor på en pizzarestaurang och två dagar som skolbibliotekarie på en katolsk pojkskola började det äntligen hända saker, och jag fick ett tremånadersvikariat på Macquarie University Library. Kort därefter blev jag bibliotekarie på en skola i Randwick. Efter att på det första jobbet ha tillbringat den största

experience, enjoy

Kari Asbjerg Jørgensen, Danmark – Jillaroo i Outbacken

Jag kan varmt rekommendera alla som åker på Working Holiday att uppleva australiernas mod, snille, snabbhet och samarbete i hanteringen av hästar och mer än halvvilt boskap på en farm i Australiens outback. Ett bra tips om man är intresserad av detta är att ta kontakt med organisationen Visit OZ (www.visitoz.org).

Jag var i Northern Territory, tre timmar sydväst om Katherine på Moolooloo Station som omfattar ca 1 900 km² och har 20 000 heads (dvs. boskap). Arbetet bestod i att "muster cattle", dvs. driva in boskapen i höga inhägningar för sortering, behandling, brännmärkning, kastning och annat. När helikoptern hade gjort grovarbetet, gjordes den sista delen av sammandrivningen från hästryggen, i motsats till de flesta andra ställen där man numera har övergått till att använda motocrosscyklar. På Moolooloo är terrängen dock för stenig för det.

Primitiva förhållanden i Outbacken.

Foto: Kari Asbjerg Jørgensen.

Bibliotekarie i Sydney

delen av tiden framför en dator innebar det nya jobbet en tätare kontakt med elever och lärare.

Sedan hade jag en otrolig tur och blev via rekryteringsbyrån projektanställd hos Australian Consolidated Press som är Australiens största tidskriftsförlag (ger bland annat ut Woman's Day). Tv-bolaget Nine Network ingår också i koncernen. Min uppgift blev att göra research till journalisterna på tidskrifterna och i några fall också till tv-programmen "A Current Affair" och "60 Minutes". En fan-

tastiskt spännande tid i miljö som är väldigt annorlunda jämfört med den jag är van vid.

Jag arbetade heltid, dvs. 37,5 timmar i veckan, och tjänade omkring 12 000 kr i månaden efter skatt - en efter australiska förhållanden bra lön. Att arbeta på bibliotek i Australien skiljer sig inte mycket från att göra samma jobb i Sverige. Dock är hierarkin tydligare än jag är van vid. Mest markant var det på skolbiblioteket där även det minsta beslut skulle diskuteras. På det privatägda ACP fick

jag betydligt mer ansvar och friare händer.

Dessvärre kan man bara få Working Holiday-visum en gång i livet. Oavsett vilka jobb man funderar på gäller det att vara envish och aktiv eftersom det är många som konkurrerar om samma jobb. Med lite tur och envishet kan man skaffa sig värdefulla arbetslivserfarenheter samtidigt som man har otroligt kul.

... läs mer om Working Holiday på sid. 18.

I Australien tittar man till den svenska modellen när debatten att förbjuda skräpmatssreklam i samband med barnprogram går het. Samtidigt har succén för Sverige- (eller snarare Abba) inspirerade Bjorn Again slagit nya rekord.

Med Sverige som förebild

Text: Eva White, Sydney

När blir det val? Det är det stora samtalsämnet nu. Valperioden i Australien är 3 år, men inte exakt 3 år. I stället är det max 3 år, och det är upp till premiärministern att utlysa val när han vill under den perioden.

Svårplacerat val

Eftersom det kostar runt AU\$70 miljoner att hålla nationella val blir man dock inte en populär premiärminister om man utlyser val alltför snabbt inom 3-årsperioden. Senast 16 april 2005 måste valet hållas, men enligt alla sakvetare blir det val 2004. Så när är nuvarande premiärminister Howards chanser störst för omval? Vi har ny oppositionsledare sedan i december i fjol, Labors Mark Latham. Hans "smekmånad" kan väl anses vara över nu. De flesta tycks tro att vårt val kommer att hållas innan USA:s presidentval 2 november. Samtidigt vore tydligen det inte så lämpligt med tanke på utrymme i massmedier och senare i november skulle konkurrensen med väljarnas julbestyr bli alltför stor.

Rösta eller betala

När valdagen väl kommer är man så illa

tvungen att bege sig till valbåset. I Australien är det nämligen rösttvång. Alla medborgare över 18 år måste avlägga röst i alla val annars kommer det en böteslapp på \$50 med posten. Australien domineras av två partier, Liberal, som nu regerar, och Labor. Det finns också mindre partier och obundna kandidater, men p.g.a. Australiens valsystem med enmansvalkretsar är det svårt för dem att få platser i parlamentet. I senaste valet fick de två dominerande partierna cirka 37% var av rösterna och p.g.a. valsystemet utföll mandatfördelningen så att Liberal fick flest platser i representanthuset.

Stegrande sjukvårdsdebatt

Det är tydligen farligt att bli inlagd på sjukhus i Australien, i alla fall på vissa. Ett par sjukhus i Sydneys sydvästliga utkanter har fått svidande kritik sedan några "väckarklockor" tog mod till sig och slog larm om hur det stod till. Efter deras larm har en mängd utredningar gjorts, speciellt med inriktning på sjukhusen i Camden och Campbelltown. En av dessa utredningar kom fram till att minst 17 patienter avlidit på grund av dåliga system

och rutiner på dessa två sjukhus. Delvis beror problemen på dåliga resurser. Exempelvis så fanns tydligen inga intensivläkare på intensiven och en BB-avdelning öppnades i förtid p.g.a. politiska påtryckningar. Sjukvården är underfinansierad enligt många och frågan är om problemen verkligen är isolerade till dessa två sjukhus. Ansvaret för sjukvård ligger på delstatsnivå så debatten kring sjukvården blir nog ingen avgörande fråga i de nationella valen senare i år.

Junk food frestar barnen

Vi har Sverige som en förebild just nu. Skälet är att Sverige framgångsrikt har förbjudit TV-reklam som riktar sig till barn. Så långt lär vi inte gå, utan vad som debatteras här är att förbjuda TV-reklam för mat och dryck under de tider då många barn ser på TV. Skälet är att australiska barn blir allt fetare och en av anledningarna tror man är den mängd reklam för onyttig mat och dryck, junk food, barnen utsätts för när de ser sina favoritprogram. Däremot är det inte någon som har vågat föreslå att man inte skulle få göra reklam för Barbie och dataspel under barnprogram klockan

ABBA-febern lever kvar i Australien, både i form av intresse för originalbandet, samt även ABBA-kopiorna Bjorn Again.

16.00. Det skulle TV-bolagen och marknadsförarna aldrig gå med på.

Från skämt till succé

Fascinerade av Sverige är vi av andra anledningar också. Abba var på sin tid otroligt populära i Australien och deras popularitet tycks aldrig minska. Imitationsbandet Bjorn Again är oerhört framgångsrika. Gruppen, som kommer från Melbourne, klär sig som Abba gjorde på sin tid, och medlemmarna har lagt ner mycket tid på att både låta som Abba och kunna imitera Agneta och Fridas drömmande blickar och det 3-oktaviga röstregister som krävs för "Dancing Queen". Gruppen formades 1989, mest på skämt egentligen. Publikens reaktion till den första konserten förvånade dem och de insåg snabbt att här fanns en marknad, så de fortsatte. Och undra på det. I fjol lär Bjorn Again ha tjänat AU\$8.6, mer än Australiens välkända Kylie Minogue.

Framgången förökar sig

Gruppen har nu också spridit sig globalt som en franchise. För närvarande finns det finns 5 Bjorn Again-grupper, i Australien, Norda-

merika och Storbritannien. Enligt managern för Bjorn Again finns det två anledningar till deras succé. Dels smygdiggar alla Abbas musik, fast många inte vågar erkänna det. Den andra anledningen är att konserterna bygger på ett rollspel som nog publiken egentligen inte är medvetna om. Bjorn Again-medlemmarna låtsas vara Abba och publikens roll är att låtsas vara Abbafans. Bjorn Again har t.o.m. fått Björn Ulvaeus välsignelse. Han lär ha skickat ett telegram till Bjorn Again och sagt att någon som liknar honom förtjänar en framgångsrik karriär. Efter 15 år är Bjorn Agains karriär nu längre än Abbas.

Risodlarna största vattenbovarna

Vattenproblemen som jag skrev om i förra numret fortsätter. Den enda nederbörd som fallit är några droppar här och där, ingenting att tala om. Vi börjar nu därför allmänt inse att detta inte är en engångsföreteelse, utan det är en del av den totala klimatförändringen. Medelnederbörden minskar och medeltemperaturen stiger. Rapporter pekar på att förändringarna kommer att fortsätta. Detta århundrade förväntas medeltemperaturen stiga

med 5,8°C. Den ökade temperaturen medför både ökad avdunstning och större efterfrågan på vatten. Och om jag beklagar mig för att jag inte får tvätta bilen så är ju detta en bagatell egentligen. De som verkligen drabbas är lantbrukarna. De använder 70% av vår totala vattenkonsumtion och vissa grödor kräver betydligt mer än andra. Risodling är den "värsta" vattenslukaren. 7.000 liter vatten krävs för att producera \$1 ris. Risodling är kanske något vi borde avstå från.

Vi presenterar

Eva White är gotländskan som som efter en resa blev kvar i Australien, och nu bor med man och barn i Sydney. Eva skriver regelbundet om livet down under för MyPlanet Magazine, och ger oss med sina betraktelser en inblick i samtalsämnen på australiska pubar och sammankomster.

Världen väntar

Working Holiday-visum

Du ska vara mellan 18 och 30 år. Du får arbeta i upp till tre månader för samma arbetsgivare. Visumet gäller i 12 månader från inresedatumet. Läs mer på www.myplanet.com under rubriken work abroad.

MyPlanets Working Holiday-paket

Med det här paketet får du en bra start i antingen Sydney eller Melbourne där möjligheterna att få jobb är goda. I paketet ingår visumavgift, hjälp med visumansökan, hämtning på flygplatsen, 4 övernattningar på vandrarhem, VIP-kort, sightseeing och ett informationsmöte som hjälper dig komma igång med att söka jobb. Sydney Working Holiday-paket **från 2 735 kr.**

På väg mot första jobbet

I Sydney anordnas informationsmötet hos MyPlanet på Kent St varje måndag och torsdag. Här träffar vi Mette Hollensted och Ditte Pedersen som förra året gick ut Helsinge Gymnasium och som bägge är 20 år.

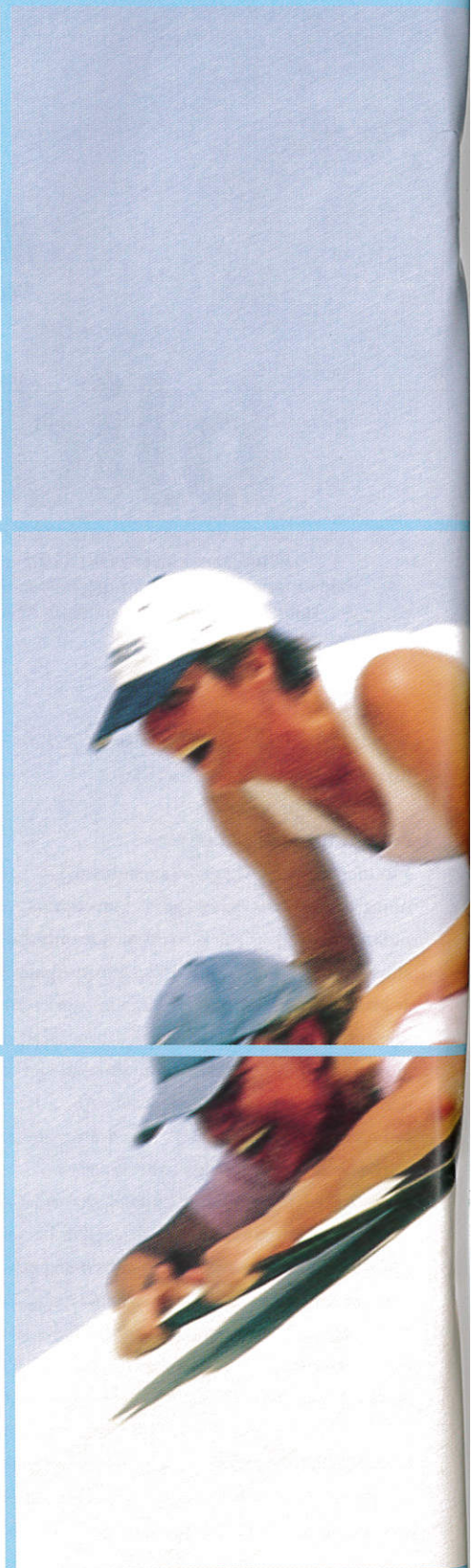
– Vi räknar med att på det här sättet få möta en massa nya människor, lära känna australiensarna och få en inblick i deras vardag med arbete, fritid och familjeliv. Även om vi under det senaste året har jobbat hemma för att tjäna ihop pengar till den här resan, så är det ett stort plus att vi har möjlighet att jobba medan vi är här. Mette och Ditte räknar med att jobba i Sydney ett tag. – Sedan blir det naturupplevelser som står på programmet. Vi ska dyka, forsränna, hoppa bungyjump – och lära oss surfa medan vi är här. Tjejerna säger att Cairns blir nästa ställe där de kommer att söka jobb.

Lär dig engelska – lär dig surfa

Om du tycker att dina språkkunskaper skulle behöva fräschas upp innan du börjar på ditt första jobb, kan du gå en språkkurs. Det behöver varken vara jobbigt eller tråkigt. Du kan till exempel välja en 7-dagars kurs där du både kan förbättra din engelska och lära dig surfa. Kursen ges i den lilla orten Gerroa vid den kända Seven Mile Beach. Inkl. övernattning, alla måltider, utrustning och undervisning. **Från 8 605 kr.**

Bästa surfstränderna

De hittar du bland annat vid Byron Bay och Yuragir National Park. Kanske längtar du efter friheten på vågorna efter ditt första aussie-jobb i Sydney. Surf School Waves Australia har en 5-dagars tur som går just till dessa stränder. Oavsett om du är nybörjare eller en rutinerad surfare är detta fem dagar med professionell instruktion, utmaningar och naturupplevelser. Inkl. transport från/till Sydney, surfinstruktion, alla övernattningar och måltider. **Från 2 770 kr.**

Du är färdig med skolan, vill gärna ut och resa och drömmer om att åka till Australien. Det är bara det att dina besparingar inte räcker. Lösningen kan vara att söka ett Working Holiday-visum.

Vidare upp längs östkusten

Gör resan från Sydney till Cairns "the fun way" tillsammans med andra ungdomar. På en 24-dagars resa finns tid för allt – att snorkla, paddla havskajak, vandra, åka vattenskidor och njuta av livet på stranden. Höjdpunkterna är en 3,5 dagars båttur vid the Whitsundays, en längre vistelse på Fraser Island och ett besök på en boskapsstation i Australiens outback. I priset ingår alla övernattningar, många måltider, aktiviteter och sightseeingturer. **Från 20 920 kr.**

Gör en insats för naturen

Organisationen Conservation Volunteers Australia arbetar på frivillig basis med naturprojekt, och du kan bli en av de frivilliga som bidrar till att bevara och skydda den australiska naturen. Du kommer nära naturen och får kanske arbeta i avsides belägna områden som du aldrig kunnat drömma om att få uppleva. Dina "kolleger" blir andra ungdomar från hela världen. Kan upplevas på ett vanligt turistvisum.

En 4-veckors vistelse inkl. kost, logi och administrationsavgift kostar **från 4 825 kr.**

Din bas i Cairns

Den kan vara Gilligans Backpackers Hotel & Resort som ligger centralt. Helt nytt och med en härlig swimmingpoolmiljö - och generellt med en standard som överträffar de flesta andra backpacker-hotell. En övernattning i dubbelrum kostar per person **från 210 kr.**

Nyfiken?

Du kan också åka till Nya Zeeland på ett Working Holiday-visum. Mer information om Working Holiday-paketet till Auckland och om möjligheterna i Australien får du på tel. 08-442 98 80

Filmfestival väcker hemlängtan

Text: Ulrika Willcox, Auckland

Nytt maoriparti

Den 24 maj i år möttes mer än 1,000 personer från olika Iwis (stammar) för att diskutera möjligheten att skapa ett nytt maoriparti. Idén föddes efter stort missnöje ibland maorierna angående debatten om äganderätten av stränderna i Nya Zeeland. Tariana Turia avgick som minister i regeringen i början av maj under en stor protestvandring som tågade från norra Nya Zeeland ner till Wellington, där den slutade utanför parlamentet.

Man började då prata om att skapa ett nytt

parti och det spekulerades att Tariana skulle bli den nya ledaren. Den 29 maj bildades officiellt ett nytt maoriparti med namnet The Maori Party, med delat ledarskap mellan Pita Sharples och Tariana Turia.

Inte bara för maorier

För närvarande vill partiet ligga lite lågt när det gäller den politiska inriktningen och deras politiska plan. Dr Pita Sharples menar att partiet varken är höger- eller vänsterinriktat, utan först och främst vill förverkliga maoribefolkningens

förväntningar när det gäller språk, kultur och The Treaty of Waitangi. Att förbättra utbildningsinstitutioner för maoribefolkningen som kohanga reo(förskola) och kuru kuapapa ligger också högt på listan. Självklart kommer partiet att utvecklas till ett parti med politisk inriktning och skapa målsättningar som passar alla nyzeeländare, och inte bara maoribefolkningen. Det viktigaste är nu för partiet att få ihop en grupp kandidater inför valåret 2005, som kan tilltala och övertyga sina väljare att maoripartiet menar vad de säger och lovar.

Fimen 'Ondskan' visades på Auckland Film Festival. Foto: Nordisk Film

Auckland International Film Festival är ett årligen återkommande evenemang. I år är två svenska filmer med i programmet. För stadens svenska invånare erbjuder filmfestivalen en välkommen chans att lyssna på svenska och se vyer hemifrån. Samtidigt blir det lätt att hemlängtan gör sig påmind.

Meteorit genom taket

En stor meteorit flög ner genom taket på ett hus i Auckland den 12 juni. Stenen vägde 1,3 kg, så familjen som bor i huset är väldigt lättade över att ingen blev skadad. Klockan 09.30 på morgonen hörde de en stor explosion och de trodde att de blivit bombade. Det var damm överallt i vardagsrummet.

Tydligt är chansen att få en meteorit genom taket på sitt hus så liten som 1 på en miljard. I Nya Zeeland har man bara hittat nio meteoriter, den senaste innan denna föll ner 1976. Från USA har erbjudanden redan kommit om att köpa stenen men Dr Schiff som är chef för Observatoriet i Auckland menar på att stenen har historiskt värde och bör stanna i Nya Zeeland.

Filmfestival bjuder på svenskt

I skrivande stund är det vinter i Nya Zeeland och den internationella filmfestivalen i Auckland börjar snart. Det är verkligen något att se fram emot. Festivalen har ett enormt utbud. 40 filmer från olika hörn av världen. Det är 36:e gången som filmfestivalen genomförs och för alla Aucklandbor är det en höjdpunkt, för det finns alltid någon film som tilltalar den individuella smaken. Givetvis för oss svenskar som bor i Auckland är det en höjdare att få se en svensk film. I år heter de svenska filmerna som visas "Ondskan" av Mikael Håfström och "Fyra nyanser av brunt" av Tomas Alfredsson.

Svensk film väcker frågor

Det finns få tillfällen att lyssna till svenska när man bor här. Att höra sitt modersmål på film är en skön upplevelse vare sig filmen är bra eller ej. Det är också ett bra tillfälle att ta med sig sina nyzeeändska vänner eller släktingar för att dela med sig lite av svensk kultur. Då

Maorikulturen är närvarande överallt i Nya Zeeland, inom politiken nu i form av ett eget maoriparti.

blir det också tillfällen till diskussioner och analyser om vad som är svensk kultur, svenskt levnadssätt, och liknande. Är det så i Sverige, frågar de oss. Men vissa frågor kan man inte svara på, utan bara förstå genom erfarenheter och känslor. Så ibland när man sitter där inne i biosalongen kan man plötsligt få en enorm hemlängtan och man känner en stor tillhörighet till gamla Svedala!

Till de mest populära filmerna får man köa sig till biljetter, eller så får man hoppas att filmen återkommer efter festivalen, vilket många filmer också gör. Hungern för utländska filmer är relativt stor och det beror nog på Nya Zeelands geografiska läge och att filmerna som visas under filmfestivalen inte är blockbusters från Hollywood, utan filmer som representerar många olika kulturer med många olika synvinklar.

Haera mai

I Tokomaru Bay på nordöns östkust finns nu den första livsmedelsaffären med skyltning på

maori. Även om maorispråket är ett officiellt språk i Nya Zeeland sedan 1987 finns det väldigt lite bevis ute i det allmänna livet på att maori är ett av våra språk.

Bruce Holm som äger affären fick en förfrågan förra året av Tokomarus befolkning att börja skylta på maori språket. Han tyckte det var en jättebra idé eftersom de flesta pratar maori på östkusten, så det kändes bara naturligt för affärens ägare att börja med skyltningen. I Nya Zeeland pratar en av fyra maorier sitt eget hemspråk. I tillägg pratar ca 30,000 icke maorier maorispråket. ■

Vi presenterar

Svenska Ulrika Silfverberg-Willcox bor sedan 1990 i North Shore, Auckland, med sin man Hamish och två barn. Ulrika arbetar som förskolelärare. Fritiden tillbringar hon helst i segelbåten med familjen.

189 Kent St

– bästa starten på dina upplevelser

MyPlanets kontor i Sydney ligger centralt, och det är en bra idé att titta in här redan första dagen du är i stan. Medarbetarna pratar skandinaviska och kan inte bara Sydney med omnejd på sina fem fingrar, utan är också redo att ge goda råd och förslag när det gäller resten av landet. Sydney-kontoret har gjort ett urval av de bästa attraktionerna. Dessa kan köpas med medlemsrabatt på kontoret.

Waves Surf School

Australien har några av världens bästa surfstränder. Drömmer du om att lära dig surfa finns inget bättre ställe, och är du redan en rutinerad surfare hittar du här nya utmaningar. Medlemmar som beställer en tvådagarsstur hos Waves Surf School **får en gratis t-shirt** (värde AUD 35).

Hela Sydney på ett kort

See Sydney Card ger tillgång till 40 av de bästa attraktionerna och rabatt på utvalda restauranger och i butiker.

2 dagar (vuxen) AUD 99 (normalpris AUD 109)

3 dagar (vuxen) AUD 125 (normalpris AUD 139)

Adrenalinkick i storstaden

Det kan du få ombord på en jetboat i Sydney Harbour. Du rusar fram i 75 km/timmen under Harbour Bridge, och här väntar dig överraskande manövrar som nog sätter fart på adrenalinet. Medlemmar **får gratis foton** (värde AUD 15) - en alla tiders souvenir.

Gratis sightseeingtur

Köp en heldagstur med företaget Australian Pacific Touring med Sydney eller Melbourne som utgångspunkt och få en **gratis halvdags-tur** (värde AUD 55). Det finns många turer att välja mellan.

The Summit Restaurant

Avnjut en middag i den roterande restaurangen och den storslagna utsikten över Stilla havet och Blue Mountains. Medlemmar får **10 % rabatt** på den här prisbelönta restaurangen.

Blue Mountains Walkabout

En tur med ett innehåll som skiljer sig från traditionella turer till de berömda Blue Mountains. Du får veta mer om aboriginkulturen, får höra om Darug-folkets myter samt får uppleva bushen med alla dina sinnen. Köp turen på kontoret och upplev the real Blue Mountains. **Endast AUD 95.**

Båttur i Sydney

Upplev Sydney från stans mest fascinerande sida och följ med på en båttur med Majestic Cruises. Du får **20 % rabatt** på båtturen där kaffe/te serveras, och **10 % rabatt** på turen där en delikat seafood-buffé serveras.

Så får du rabatt

Det enda du behöver göra är att besöka kontoret. Då får du antingen en voucher eller så gör MyPlanet-medarbetaren en bokning åt dig. Erbjudandena gäller t.o.m. den 30 april 2005.

Gourmetupplevelser i the Rocks

Njut av utsikten över Operahuset från The Waterfront Restaurant och upplev samtidigt det yppersta inom australisk gastronomi. Medlemmar får **10 % rabatt**.

Stort rabathäfte - värde AUD 350

Alla medlemmar kan på Sydney-kontoret hämta det här rabathäftet som är fyllt med rabattkuponger till utvalda attraktioner och sightseeingturer i östra Australien - från Sydney till Port Douglas.

Australien

Australien – (på svenska) B. Nordström (vagabond)	280:-
Australiens östkust – (på svenska) B. Nordström (vagabond)	200:-
Lonely Planet – Australia	290:-
Lonely Planet – Outback Australia	270:-
Lonely Planet – Great Barrier Reef	270:-
Lonely Planet – Victoria	240:-
Lonely Planet – Queensland	240:-
Lonely Planet – New South Wales	240:-
Lonely Planet – South Australia	240:-
Lonely Planet – East Australia	240:-
Lonely Planet – Northern Territory	240:-
Lonely Planet – Tasmania	240:-
Lonely Planet – Sydney Condensed	170:-
Lonely Planet – Aboriginal Australia	240:-
Lonely Planet – Watching Wildlife Australia	240:-
Lonely Planet – Cycling Australia	220:-
Lonely Planet – Australian Phrasebook	120:-
Lonely Planet – Healthy Travel Australia, NZ and the Pacific	95:-
Lonely Planet – Sean & David's Long Drive	220:-
Living and working in Australia	270:-
Australia World Travel Map	140:-
Australia Touring Atlas	240:-
Diving Australia	270:-

Nya Zeeland

Lonely Planet – New Zealand	290:-
Lonely Planet – Tramping in New Zealand	240:-
Lonely Planet – Cycling New Zealand	240:-
Wilma Guide – Nya Zeeland (på svenska)	220:-
New Zealand World Travel Map	140:-
New Zealand Touring Atlas	240:-
Auckland – Periplus Map	100:-
Living and working in New Zealand	270:-

Diverse

Lonely Planet – Rarotonga & the Cook Islands	240:-
Lonely Planet – South-East Asia on a shoestring	290:-
Lonely Planet – South Pacific	290:-
Resehandboken – Om konsten att resa på egen hand	220:-
T-shirt – med aboriginskt konstverk Svart eller vit – storlekar S, M, L och XL	150:-

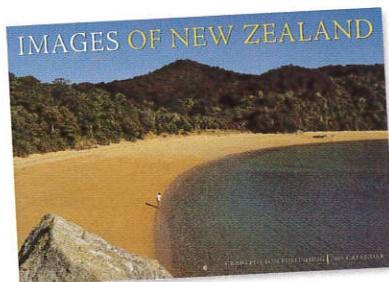
Så här beställer du:

Skicka ett mail till sto@myplanet.com och skriv vilka böcker du önskar beställa samt ditt namn och adress, så skickar vi ett inbetalningskort till dig. Böckerna skickas hem till dig när betalningen är oss tillhanda. Vi bjuder på portot! Priserna gäller fram till den 1 december 2004.

Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm

Väggkalendrar

Ingen jul utan fina erbjudanden om kalendrar med bilder från Australien och Nya Zeeland - och i år är inget undantag. De vackra väggkalendrarna för 2005 innehåller 12 spektakulära foton och har gott om plats för noteringar om t.ex. födelsedagar och annat.

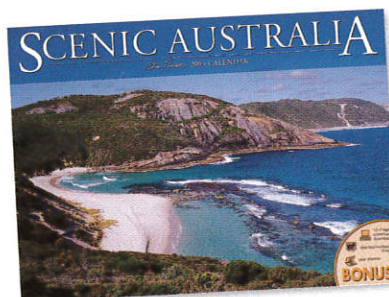

Images of New Zealand

(30 x 21 cm)

Craig Potton fortsätter fånga stämningsfulla bilder från Nya Zeeland. Titta och njut!

105:- (begränsat lager)

Scenic Australia

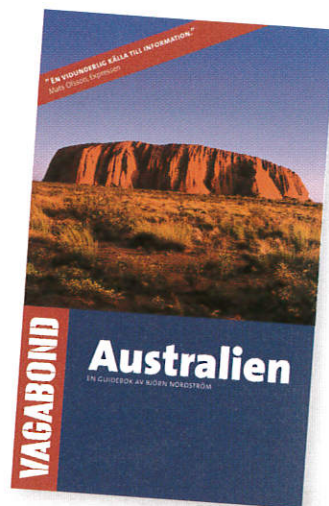
(33,5 x 24,5 cm)

Kalendern med bilder av den kände australiske fotografen Steve Parish innehåller panoramafoton från hela Australien.

105:- (begränsat lager)

Nya Australienguiden på svenska

Efter fyra års väntan har äntligen uppföljaren till succéboken "Australien – en guidebok", den svenska bibeln om Australien, kommit ut. Björn Nordström, som är journalist på Dagens Nyheter och Australienexpert, slår denna gång till med två böcker på en gång. Dels den 1 248 sidor tjocka "Australien, dels 436-sidiga "Australiens östkust". Böckerna kommer ut på Vagabond Förlag och du köper dem till för-månliga medlemspriser genom MyPlanet shop.

När den förra boken släpptes var kritikerna eniga:

"En vidunderlig källa till information", skrev Mats Olsson på Expressen.

"Hemskt rolig guidebok", menade Marie Kennedy på Göteborgs-Posten.

"Det här är den bästa resebok som gjorts i Sverige", tyckte Tobias Fröberg på Café.

Björn Nordström, som har bott i Sydney i fem år, har pendlat till Australien de senaste femton åren och rest flitigt i alla delstater och territorier.

I de båda nya guideböckerna bjuder han på tusentals tips om boende, krogar, sevärdheter, utflykter och givetvis stränder. Australien har mer än 11 000 stränder och i böckerna kan man läsa om en person som faktiskt har besökt alla.

"Australien" är för resenären som tänker utforska hela landet. "Australiens östkust" för den som håller sig på sträckan från Melbourne till Stora Barriärrevet via Sydney.

För resenären som vill ha färsk tips och dessutom över hundra läsvärda historier om landet "down under" finns inga bättre böcker på svenska.

Australien: 280 kr

Australiens östkust: 200 kr

När väggen i opalgruvan i Lightning Ridge började spricka utan förvarning trodde svensken Jim Berg att han skulle hinna ta sig ut i tid. Men så vände han sig om och stirrade rakt in i den motsatta väggen. Det var då han blev övertygad om att han skulle dö. Sandstenen sprutade med full kraft rakt ut ur en spricka som blev större för varje sekund. Han slängde ifrån sig borsten och rusade mot den smala öppningen. Den skrangliga järnstegen krängde till och slog mot de klaustrofobiskt trånga gruvväggarna när han klev upp på det nedersta trappsteget.

Det gapande svarta gruvhålet var 30 meter djupt. Normalt kunde han springa upp till ytan på en halv minut. Men nu upptäckte han plötsligt att hålet var igenkorkat. En annan gruvarbetare, en kraftig bit på 140 kilo, hade hunnit före till stegen. Det mullrade olycksbådande och ljudet från de sviktande väggarna förstörades i det smala hålet. Gruvan var på väg att störta samman och Jim kände paniken gripa tag. Om det inte vore för kollegan skulle han ha varit uppe för länge sedan. Det gick outhärdligt långsamt ovanför honom. Ett steg och sedan en tung andhämtning. Och så ännu ett kliv, men fortfarande alldeles för långt kvar.

Jim kunde höra sitt eget hjärta slå där nere i mörkret. Det lät som om det var på väg att spränga bröstet. Det fanns inte längre tid för finkänsligheter. – Get your arse moving mate! vrålade han.

I en sista desperat kraftanstrengning sköt han på med både armar och axlar. Han pressade 140 kilo framför sig. Det var inte så här han hade tänkt sig att dö. De var nästan uppe då ett öronbedövande oväsen slog lock för öronen. Bara några decimeter från gruvhålets kant lossnade tio ton massiv sandsten och störtade rakt ned. All utrustning i gruvan krossades under det gigantiska blocket.

När han kom upp på backen satte chocken in. Nerverna höll inte längre och han lovade sig själv att aldrig mer gå ner i en gruva. Dagen efter var han under jord och borrade igen.

(Utdrag ur guideboken)

Förstelnade lavaformationer, turkosa små sjöar, vulkankratrar i rött och svart, hisnande vyer och svavelånga som sipprar ur bergen. Tongariro Crossing är Nya Zeelands populäraste dagsvandring.

Vandring i moln och månlandskap

Text och foto: Annica Jansson, MyPlanet

Regnet piskar ner och begränsar sikten till några tiotal meter när jag i skymningen anländer till det imponerande hotellet The Grand Chateau. Det är den regnigaste sensommaren som någonsin uppmäts i Nya Zeeland, och den här kvällen är inget undantag.

Jag har kommit till Tongariro National Park, mitt på Nordön, för att vandra Tongariro Crossing. Dagsvandringen har länge varit populär bland vandrare men har speciellt efter uppmärksamheten som Sagan om Ringen-filmerna medfört att nationalparken nästan fått kultstatus. Nu är jag nyfiken - vad är det som gör just denna vandring så omtalad?

Vädret förbättras

Besvikelsen är dock stor när jag vid incheckningen informeras om att regnovädret förhindrar vandringar nästa dag. Mitt program tillät mig inte att stanna en extra dag, så det var bara att acceptera att jag inte skulle få min nyfikenhet stillad. När jag vaknar till tidigt nästa morgon beslutar jag mig ändå för att checka vädret. Jag drar bort de tunga sammetsgardinerna och ser att regnet har upphört och att de lågt liggande molnen snabbt rör sig över himlen. Ett snabbt samtal och jag får veta att vandringen eventuellt kommer att kunna genomföras och att jag bör infinna mig vid parkeringen nedanför hotellet inom en halvtimme. Nu är det bråttom, jag slänger på mig kläder, tar med den frukt jag har på rummet och fyller två vattenflaskor. Hotellfrukost finns det ingen tid för.

Ingen återvändo

Vi är ett tjugotal nyfikna i bussen som skum-

par uppåt mot vulkanerna och vandringens utgångspunkt. Väl framme begrundar busschauffören de molntäckta bergsmassiven en god stund innan han vänder han sig till oss och allvarligt meddelar att det råder hårda förhållanden uppe på leden, med starka sydvästliga vindar, täta moln och regn. - Jag skulle absolut inte gå vandringen idag, säger han. Vi sitter alla kvar, skruvar på oss lite och väntar på att någon skall säga något. Efter en lång tystnad frågar jag om det är farligt. - Med den dåliga sikten och starka vindarna som

råder däruppe idag finns det farliga partier, där det sluttar brant ner på sidan om leden, blir svaret.

Fortsatt tystnad i bussen. Vi börjar titta lite osäkert på varandra. Till slut är det ett par som reser sig. Som på en signal följer många av oss efter. Väl ute i den kalla morgonluften rycker vinden tag i en direkt. I klunga sätter vi iväg längs leden som går svagt uppåt över en öppen slätt med brunt gräs och låga buskar. Jag vänder mig om och ser hur bussen åker iväg med flera passagerare som valde att lyssna

Mt Ngauruhoe's konformade gestalt fick utgöra Mt Doom – Domedagsberget – i Sagan om Ringen filmatiseringen.

På vägen nedåt kom solen och gjorde vandringen genom det böljande tussock-gräset till ett nöje.

på chaufförens ord. Nåväl, nu finns ingen återvändo. Jag knyter om huvan ordentligt och travar beslutsamt vidare i motvinden. Allt eftersom var och en faller in i sin egen naturliga takt sprids vi ut över leden.

Mäktigt landskap

Någon timme senare ångrar jag mig nästan. Mina händer är stela och benen känns som bly. Jag är i slutet av vandringens första riktigt branta parti och det blir kortare och kortare mellan vilopauserna. Bara ett tiotal meter ovanför mitt huvud ligger ett tungt moln ur vilket det kommer små, kalla regnstänk. Mina stelfrusna händer tar stöd om de stora lavaförskottningarna vilka ligger på och runt leden, medan jag klättrar vidare uppåt.

Jag inser plötsligt att jag i min iver helt glömt bort att äta. Inte så konstigt att orken tryter. Jag sätter mig på ett stort lavablock och tittar utåt medan jag äter. Utsikten är hänförande över det mäktiga landskapet. Molnet ovanför mig begränsas till berget och längre bort lyser solen på det stäppliknande landskapet, som får vackra bruna och gröna nyanser. Vulkanernas svarta

sidor är nästan spöklika. Långt nedanför mig blänker en liten bäck och några vandrare syns som små prickar.

Tongariro National Park är resultatet av en vis maorihövding som insåg att områdets unika natur behövde skyddas. Han gav därför orden till Nya Zeelands befolkning 1887, och området blev nationalpark. Tongariro Nationalpark omfattar nästan 80,000 hektar och domineras av tre vulkaner - Tongariro, Ngauruhoe och Ruapehu (se mer på www.doc.govt.nz/explore).

Ogästvänlig natur

Stärkt av det lilla målet mat fortätter jag färdens uppåt. Snart når jag över krönet och kommer ut på ett flackt, månlikt parti. Samtidigt omsluter molnet mig som tät dimma. Jag befinner mig på the South

Crater, en sadel mellan Mount Tongariro och Mt Ngauruhoe. Allt är öde och marken breder ut sig svart, karg och ogästvänlig tills den försvinner i dimman. Jag skymtar en stolpe som markerar leden och vandrar vidare, tacksam över att få gå på rak mark. Plötsligt hör jag röster och ur dimman framträder två figurer. Det visar sig vara två holländska vandrare som stannat för en paus, och vi utbyter några ord innan jag går vidare för att omslutas av den vita dimman och tystnaden igen.

Härför kan man göra en avstickare till toppen av Mt Ngauruhoe, men det är minimum tre extra timmar riktigt brant vandring, och med dagens väderförhållanden är det knappast någon som väljer att göra omvägen. Berget blev känt som Domedagsberget i Sagan om Ringen-filmerna, och jag är besviken att jag inte kan se den konformade vulkanen. Efter ett tag är jag framme vid den andra branta etappen. Här möter jag flera andra vandrare, vissa står och pustar och andra passerar i förvånansvärd snabb takt förbi mig och försvinner uppåt in i dimman. Enträget kämpar jag mig vidare, steg för steg, uppåt, uppåt mot Red Crater.

Världens ände

Senare befinner jag mig på en bergskam av svart lavagrus och lavastenar vars sidor sluttar nedåt. Runt mig är det helt tyst och öde, bara svart lava och vit dimma. Det känns som jag befinner mig vid världens ände, men jag är vid Tongariro Crossings högsta punkt, knappt 1000 meter högre upp än var jag startade några timmar tidigare. Vinden rycker i mig och min anorak är blöt av det

ihärdiga småregnandet. Jag fortsätter mot vad jag på förväg hade räknat med att skulle vara vandringens höjdpunkt - Emerald Lakes. En bit ner dyker de plötsligt upp ur dimman men istället för den intensivt turkosa färgen jag sett på vykort och i broschyrer möts jag två olika mjölkturkosa fläckar som gradvis anas genom dimman, men som jag inte ser bra förrän jag är alldeles ovanför dem. Jag söker lå framför några stora stenbumlingar och passar på att tömma vandringskängorna på lavagrus samt äta lite mer frukt.

Världen öppnar sig

Vetskapen att de tuffaste partierna ligger bakom mig känns skönt, och jag koncentrerar mig på att njuta av det främmande landskapet. Växtligheten är minimal men små vita blommor trotsar förhållandena och växer mellan stenblocken. Här och där pyser det ut svavelånga ur marken. Plötsligt lyser solen igenom molnet og framför mig öppnar sig åter världen med fantastiska vyer. Lake Rotoairas blå vatten lyser nedanför mig och längre bort skymtar Lake Taupo. Stigen börjar gå neråt i zick zack genom högt tussock-gräs som böljar i vinden. Vid Ketetahi Hut träffar jag några av mina medresenärer från bussen samma morgon och vi samtalar om dagens upplevelser. Efter vilopausen fortsätter vi färden neråt, ibland går stigen så djupt att bara våra huvuden

Nyzeeländarnas favoritnationalpark

Tongariro Crossing

Den här vandringsleden brukar kallas Nya Zeelands bästa. De vackraste vyerna kan man uppleva under den nyzeeländska sommaren, men man kan vandra längs leden året runt - om vädret så tillåter!

En heldagstur inkl. guide kostar **från 790 kr**.

The Grand Chateau

Hotellet ligger vid foten av Mount Ruapehu och är det enda hotellet i Tongariro National Park. Hotellets historia daterar sig från 1929, och mycket av den ursprungliga interiören finns bevarad. Många kortare vandringsleder utgår från The Grand Chateau, så passa på att stanna här några dagar och njut av naturen i fulla drag - och inte minst av den lyxiga miljön på det legendariska hotellet. En övernattning i dubbelrum kostar **från 495 kr** per person.

Tramping in New Zealand

Boken beskrivning i detalj 52 vandringsturer i hela Nya Zeeland inklusive de klassiska lederna. Både dagsturer och flerdagsturer. 384 sidor på engelska. För beställning, se sid. 24.

Mer info på tel: 08-442 98 80 / 031-774 00 75.

tittar fram ovanför markytan, och ibland övergår den i stora steg. Snart blir växtligheten allt högre och efter ett tag har vi kommit ner i en tät skog. Kontasten mot den vindpinade karga naturen några timmar tidigare är totalt inne under de lummiga trädens skugga där solen strilar ner genom lövverket. En till brädden fylld flod flyter fram längs leden och emellanåt korsar vi den på små träbroar.

Magisk plats

Efter några kilometer inne i skogen är vi plötsligt i en glänta, och där står bussen och väntar. 17 km har jag vandrat, uppåt och nedåt och genom starkt kontrasterande landskap. Det har varit en storslagen upplevelse, men jag är nu glad att jag slipper vända och gå tillbaka. Jag tar farväl av Tongariro Crossing, och mina trötta ben njuter av att få sjunka ner på buss-sätet. Vi inväntar alla vandrare och rullar på avtald tid tillbaka mot The Grand Chateau. Solen har nu trängt undan de flesta molnen och jag tittar andaktsfullt mot vulkanerna genom bussfönstret, glad att jag fick möjligheten att uppleva denna magiska plats på nära håll. ■

Nio äventyrslystna mountainbike-cyklister bestämde sig för att korsa den västaustraliska öknen från Alice Springs till Indiska oceanen. En sträcka på 2 780 km som krävde en nästan övermänsklig uthållighet, men som också blev ett möte med ett annat Australien.

Den vilda färden

Text och foto: Niels Ole Pedersen

Vi satt under vårt soltak som bundits upp mellan de två fölgebilarna. Solen stekte från en molnfri himmel, och cyklarna stod slarvigt lutade mot bilarna. De försökte på bästa sätt, tillsammans med oss cyklister, att hitta den puls som var nödvändig för att överleva i detta kärva landskap under de kommande veckorna. Trots alla våra antaganden och teorier om värmen i centrala Australien hade den överrumplat oss. Under andra dagen av den här långa och krävande cyklingen kunde man i ansiktet avläsa de bekymrade tankar som fanns hos varje cyklist.

Röda grusvägar

Australierna kallar det "Wasteland", huvudsakligen på grund av markens bristande bördighet. De flesta "aussier" menar att det är ett likgiltigt land som mest av allt bara tänker på sig själv. Vi andra dödliga som besöker dessa isolerade trakter fascinerar av öknens nakenhet och färger.

Syftet med det här besöket var att på våra stål-, aluminium- och titanhästar få ett intryck av den ödsliga och på många sätt barbariska öknen, få möjlighet att möta de människor som av en eller annan anledning har valt att

bosätta sig här samt uppleva det djurliv som det här området trots allt har berikats med. Öknen låg framför oss i eget majestät, redo att invitera oss mountainbike-cyklister till en sevärd upplevelse där värme, röda grusvägar och irriterande flugor skulle bli vår vardag under ca två veckor.

Stressigt vid macken

– Jag ska jobba på macken här i Warburton ett tag. Snart flyttar jag tillbaka till ett mer isolerat område långt härifrån. Här är det för många människor och för mycket stress för

mig. De orden kom från butiks- och mackföreståndaren i Warburton som inte precis sjöd av liv och rörelse när vi trötta kom fram hit. En liten ort mitt ute i ingenstans. Den närmaste förnimmelsen av nytt liv låg ca 575 km västerut, och den här stressiga orten som vi, enligt killen vid macken, hade kommit till, gav ett i det närmaste "utplånat" intryck.

Ortens centrum var den här macken som ungefär var tredje timme stördes av ett förbipasserande "roadtrain" som transporterade varor från östkusten till västkusten. De enda som släntrade runt som skuggor under sena kvällar var de lokala aboriginerna. De hälsade artigt, men man kunde vid första mötet uppleva det avstånd som under årtionden har funnits mellan vita och aboriginerna. På kvällen slog vi upp våra tält bakom butiken, men stillheten sänkte sig inte över Warburton. Den hade redan funnits där under dagen och skulle förmodligen bli kvar där under många år framöver. Ett möte med en ort, om man överhuvudtaget kan kalla Warburton en ort, där den låg mitt ute i den centralaustraliska öknen – sömnig, trög och utan framtidsutsikter.

Old Gunbarrel Highway

Ett av våra stora mål på den här långa cykelturen var att upprepa Robin Davidsons 25 år gamla kamelritt längs den historiska Old Gunbarrel Highway. Vi hade före avresan försökt söka information, men det är svårt att få tag på upplysningar om exempelvis vägens beskaffenhet innan man själv finns på plats.

I Warburton skulle vi ge oss på den historiska vägen, och vi hade stora förväntningar på den information som vi trodde vi skulle kun-

na få från lokala jägare, härdade "outbackers" och den lokala polisen. Men det sömniga samhället hade inga stora banbrytande budskap att förmedla. En lokal lastbilschaufför (aboriginer) var väldigt intresserad och ville gärna hjälpa oss om han kunde. Men hans intresse för vår detaljerade karta var mycket större än hans önskan att ge oss råd angående vår färdväg. Han hade aldrig tidigare sett en karta, och hans nyfikenhet var enorm.

Vi pratade lite med vår kille på macken. Han rekommenderade oss att prata med ortens enda polis. Vi skulle bara knacka tills han klev upp. För det var ofta så att han sov ganska långt in på dagen. En halvvaken, nobel polis i blå t-shirt och shorts bad oss stiga på och försökte på samma artiga sätt som vår lastbilschaufför att bidra med några konstruktiva upplysningar om Old Gunbarrel Highway. Vi insåg dock snabbt att ingen riktigt kände till den isolerade och sandiga vägen genom öknen till Carnegie. Vi fick nöja oss med ett generat leende och några uppmuntrande klappar på axeln innan vi gav oss i kast med vildmarken.

Nere för räkning

Vi packade våra två följevilar. 700 liter vatten hade vi med oss eftersom vi inte förväntade att ta oss ut ur detta område förrän om tre dagar – tidigast. Vi satte kurs mot den lilla isolerade vägen, fokuserade på en spännande natur och ett imponerande djurliv. Redan från start fick vi uppleva verkligheten. Sandiga vägar som nästan var oframkomliga på cykel gjorde situationen hopplös. Vi insåg rätt snabbt att vi var en viljestark grupp som

hade en brinnande önskan om att ta sig hela vägen till Carnegie. Men The Old Gunbarrel Highway fick vår envishet och fysik att ge upp efter 144 km på den här vägen. Kattsanden, som vi döpte underlaget till, gjorde sakta men säkert slut på oss, och på ett backkrön, som vi aldrig någonsin kommer att glömma, stod vi med en känsla av knockout som fortfarande ger upphov till svindel. Vi kastade in handduken och det skulle krävas mer än en skicklig psykolog för att ta upp den igen och motivera gruppen efter detta bakslag.

En annan värld

Hon kallades "Dead End Mama". Namnet påminde mig mest av allt om en Louisiana-bluessångerska. Hon satt på sin slitna billiga trästol utanför huset. Det hus som hon hade bott i hela sitt liv, och som hon hade inrättat till ett avvänjningscenter för aboriginiska alkohol- och narkotikamissbrukare. "Dead End Mama" var en stadig aboriginer. Där satt hon, gungande, väldigt överviktig och med de bara fötterna i den fina röda ökensanden. I hennes knä satt två små pojkar vars föräldrar båda var missbrukare. Hon kramade om pojkarna som om det varit hennes egna medan hon berättade vitt och brett om stället och livet i bushen.

En skarp kontrast till allt skräp, de enkla möblerna och den fallfärdiga byggnaden var den amerikanska terrängbil som stod parkerad utanför huset. Den bil som förmodligen gjorde att vår charmiga bekantskap överhuvudtaget hade en möjlighet att hålla kontakt med omvärlden. Men "Dead End Mama" satt lugnt och stilla med ett saligt leende på läp-

parna och njöt av sina två små guldklimpar. Hon uppfattade undrande att vi ville försöka att köra genom det sandiga och buskbeväxta landskapet som låg söder om hennes gårdsplan. Vi visade henne en väg, lät oss bara kalla den en synnerligen föga trafikerad stig, på vår väldigt detaljerade karta. Hon satt och skakade på huvudet, vred och vände på kartan, och småskrattade lite över att få se en karta över "sitt" område. Men efter några minuter kunde hon berätta för oss att det överhuvudtaget inte fanns någon stig söderut. Vi tog avsked

av "Dead End Mama" och den värld som på alla sätt var så annorlunda i jämförelse med vår egen tillvaro därhemma. I dag lever ca 200 000 aboriginer i Australien.

Lokala matbutiken

Det blåste mycket den här morgonen. Man kunde känna värmen i vinden. Vi satt och väntade, som vi så ofta gjorde, mitt ute i ett av de mest isolerade områdena i världen. Väntade på att klockan skulle bli nio så att matbutikens dörr och galler skulle öppnas. Jo... det

är märkligt. Mitt ute i detta gudsförgätna område ligger en matbutik i ett litet aboriginsamhälle. En butik som serverar och håller liv i denna sovande och loja plats.

Vi väntade, och det gjorde vi gärna. Väntade på den lyx det skulle bli att få köpa allt det som vi hade drömt om när vi satt på cykeln. Trots trötthet, sittsår och ömma muskler var vi väldigt realistiska innan vi klev in i butiken. Allt fanns inte tillgängligt här, men upplevelsen av att bara gå in och handla, köpa lite lyx och sedan sätta sig där utanför mellan hemlösa hundar, hundratals närgångna flugor och några få nyfikna personer ur lokalbefolkningen, var rent obeskrivlig. Jag frågade butiksinnehavaren på vägen ut var alla kunder var någonstans, och hon log generat mot mig och sa att klockan ju bara var nio och att de flesta fortfarande sov, för vad kunde man annars ta sig för härute. Jag kunde helt och hållet instämma i detta. Matbutiken var för oss en attraktion. En upplevelse som stod i så stark kontrast till resten av dagen. En dag som de andra som avlöpte i röd ökensand och med flugorna som vårt mest nyfikna resällskap.

Regnelände

Australien är känt för sina många soltimmar.

Känt för sitt stabila väder, särskilt i ökenregionerna. Men ingen regel utan undantag, och det var just precis vad vi som expedition kom att konfronteras med på en av cykelturens sista dagar. Vi pratade med ett par lokala invånare om vilken väg vi skulle välja ut till kusten och hade bestämt oss för att ta en alternativt färdväg genom ännu ett ökenområde. Lyckligtvis hade en av dem varnat oss för en cyklon som skulle drabba nordvästra Australien under en av de kommande dagarna, så det skulle innebära en viss risk om vi valde att köra längs en av dessa sandiga ökenvägar.

Vi diskuterade och röstade och valde sedan den säkra vägen mot kusten, och det valet föll på ett "torrt" ställe. Nästa morgon befann vi oss i ett eländigt regnande under större delen av dagen. Temperaturen föll från ca 38°C till drygt 12°C, och utan motivation släpade vi oss ut på turens hårdaste etapp på 272 km. En sensommardag i helvetet döpte vi den till. Vi satt som små hundvalpar och frös på våra cyklar under 10 timmar, och våra tankar var koncentrerade på allt annat än cykellivet i Australien. Vi kom ynkliga och fullständigt slutkörda fram till vårt läger på kvällen och såg fram emot att i horisonten snart kunna se slutet på den här hårda turen.

Kampen mot klockan

Jag tror inte att jag under någon tidigare färd så hett längtat efter att nå mitt mål som under denna. Vi visste från start att vi hade siktat högt och satt upp hårt pressade tidsramar för oss själva. Jag visste också att det var ett stort vågspel att träffas på australisk mark, vilket vi som expedition hade gjort. Med dåliga kunskaper om varandra på alla upptänkliga sätt och vis. Det faktum att vi visste så lite om varandra innan vi startade från Alice Springs skulle snabbt visa sig bli vårt allra största hinder under den här resan. Vi började tävla från start. Filade till kanterna på rekordtid och intog våra olika roller i truppen.

Problemen kom. "Dead End Mama" sa nej till stigen. Old Gunbarrel Highway gav oss en riktig skräckfärd. Diverse vattenhål, extrem värme och lika extrema regnskurar gjorde turen ytterst komplicerad. Valen var många, de konstruktiva och de inte fullt så konstruktiva diskussionerna och vår egen känsla kring besluten blev helt avgörande. Tröttheten var en av våra största fiender under hela turen. Den bristande tiden för återhämtning stressade oss, och det var ofta en konst att försöka behålla humöret.

Jag sitter nu utvilad hemma i min bostad.

Kan skymta de smutsiga tälten i hallen och se ena sidan av en ännu öppnad cykellåda. Jag kan sitta i soffan och ropa till världen att detta projekt lyckades. Le åt den succé det blev för hela gruppen, och mest av allt glädja mig åt att vi alla utan undantag kom hem välbehållna och tillsammans med släkt och vänner kan känna tillfredsställelsen över den framgångsrika tur som förhoppningsvis kan inspirera många andra som vill mäta sina krafter med äventyrvärlden.

Info

Nyfiken? På www.rock-desert-ocean.com hittar du mer information om den 15 dagar långa mountainbike-expeditionen och bland annat se färdvägen och läsa om deltagarna.

Lars Wallin

Öregårdsvägen 1a

451 61 Uddevalla

HANKANEN-WALLIN

ASPLUNDSGATAN 31

P 451 40

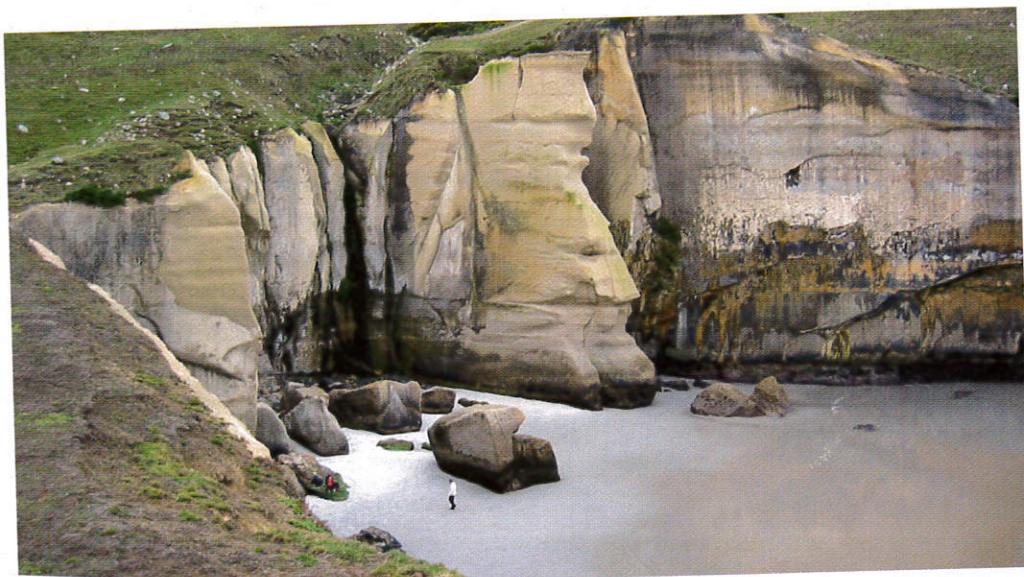
UDDEVALLA

D 2004-09-16

4179617400

Vykort från Dunedin

Hej allesammans!

Inga och Peter stod för dagens överraskning. De tog mig med till Tunnel Beach strax utanför Dunedin. Följde en väldigt brant stig ner över fårmarkerna, hela tiden med utsikt över klippformationerna. De gula klipporna och det blå havet gav färg åt det gråtrista vädret. Trodde att namnet kom från den genombrutna klippan. Nej, det handlar verkligen om en tunnel som huggits fram i klippan, och som är den enda tillgängliga vägen till en liten strand. Det var ingen dålig pappa! Vi pratar om John Cargill som på 1870-talet såg till att familjen fick sin egen privata strand.

Många hälsningar
Bente

